

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/88/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206941
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119206941.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: V.. U.R. P., O.. X.X.XXXX, V. Z.. Š. X, P., zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie 880,75 eur takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 400 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 8.4.2019 domáhala od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 880,75 eur. Žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14 C 56/2016 bola úspešná v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a neprijateľnosť zmluvných podmienok, o čom bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 11.10.2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 6/2018 z 28.5.2018. Ako spotrebiteľka si uplatnila satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musela brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Žiadala priznať aj náhradu trov konania.
2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadostučinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobkyňa neodôvodnila vznesený nárok. Poukázal, že požadovaná výška primeraného zadostučinenia je privysoká v porovnaní s náhradou škody či väzobným stíhaním. Navrhol žalobu zamietnuť.
3. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.
4. Podľa § 219 ods. 3 C.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

5. Súd vo veci v pôvodnom konaní vykonal dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré súdu predložili alebo označili účastníci konania. Súd prvej inštancie preto vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, konkrétne žalobou, rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 14 C 56/2016-46 zo dňa 11.10.2017, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 6/2018-68 zo dňa 28.5.2018, vyjadrením žalovanej k žalobe, ktorým navrhla žalobu zamietnuť, ako aj ďalším spisovým materiálom.

6. Dňa 15.10.2019 tunajší súd vyhlásil rozsudok č. k. 16 Csp 88/2019-32, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 400 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Proti rozsudku, s výnimkou zamietavého výroku, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací dňa 28.1.2020 uznesením č. k. 17 Co 133/2019-49 zrušil rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie odvolací súd odôvodnil najmä tým, že pre určenie výšky nároku musí žalobkyňa objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho pociťovala a prežívala. Nie je jasné, o aké konkrétne konanie ide, či ide o konania vo vzťahu k žalobkyni alebo žalovaného, alebo len jedného z nich, a nie je zrejmé ani akého skutkového stavu sa týkajú, a či teda nejde o ďalšie nároky žalobkyne voči žalovanému. Zároveň odvolací súd uložil súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať základom a výškou uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

9. Po vrátení veci súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu vyjadrením žalobkyne z 1.4.2020 vo vzťahu k intenzite, trvaníu a rozsahu pôsobenia nepriaznivého následku spôsobeného žalovaným, pričom zistil tento skutkový stav:

10. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 14 C 56/2016-46 zo dňa 11.10.2017 v právnej veci žalobkyne V. U. P., O.. X.X.XXXX proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 880,75 eur s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia, určil neprijateľnosť zmluvných podmienok, pričom zároveň priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 5.7.2018.

11. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 6/2018-68 zo dňa 28.5.2018 bol vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a žiadnej zo strán nebolo priznané právo na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Z vyjadrenia žalobcu. I. 56 a nasl.) na výzvu súdu vo vzťahu k negatívnemu následku spôsobeného žalovaným vyplýva, že nie je nutné preukazovať povahu, intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivého následku, pretože toto právo vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa. Úspešné uplatnenie práva je konkretizované rozsudkom v základnom konaní. Zhrnul, že primerané finančné zadosťučinenie na jednej strane obohacuje spotrebiteľa na úkor dodávateľa o odmenu za úspech v spotrebiteľskom súdnom konaní a na druhej strane sankcionuje dodávateľa za porušovanie spotrebiteľského práva, pričom zákon nepočíta s morálnou satisfakciou. Poukázal na rozsiahlu judikatúru týkajúcu sa predmetnej problematiky.

13. Na základe zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

14. Je nepochybné, že úverová zmluva pôvodne uzavretá medzi účastníkmi konania 20.10.2013 je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

15. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

16. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na

primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

19. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

22. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

23. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

24. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

25. Súd prvej inštancie súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu po splnení jeho pokynu právne uzatvára, že v vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

26. V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú prax, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

27. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy nezahrnul všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobilo, že bol právoplatne zaviazaný vydaním bezdôvodného obohatenia, čoho sa však v skoršom konaní musela domáhať žalobkyňa žalobou.

28. Žalobkyňa musela aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 ZOS môže, ako aj nemusí zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

29. Je potrebné tiež akcentovať, že nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobkyňu (v kontraktáčnom procese dlžníčku) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktáčnom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľské práva, preto musí

znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Došlo teda k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

30. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

31. Súd prvej inštancie má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak (hoci aj minoritne) funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

32. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia v sume 400 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovanej do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktorá síce nie je v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, avšak ako primerané zadosťučinenie je dôvodná. Účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odrazenie dodávateľa od nekalých praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu, pričom žalovanej už bolo bezdôvodné obohatenie v sume 880,75 eur vydané. Preto súd opätovne vyhovel žalobe v časti sumy 400 eur. Dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikať v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

33. Nemožno opomenúť ani rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3Co/53/2016 zo dňa 4.10.2016, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že minimálna výška primeraného finančného zadosťučinenia na to, aby bola odradzujúca pre dodávateľa by mala byť nad 50% sumy, o ktorú by chcel potenciálne dodávateľ spotrebiteľa pripraviť. V predmetnom konaní priznaná suma nepredstavuje ani vyššie uvedených 50 %, preto mal súd sumu 400 eur predstavujúcu primerané finančné zadosťučinenie za primeranú.

34. Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu, ako spotrebiteľa, dôsledkom takéhoto porušenia je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Súd teda dospel k záveru, že sú splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobcovi priznané primerané finančné zadosťučinenie.

35. Napokon sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku. Už toto právoplatne skončené konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

36. Záverom súd prvej inštancie uvádza, že nerovnocenné postavenie spotrebiteľa voči dodávateľovi môže prerásť v prenesenom význame až do finančného „nevoľníctva“, nakoľko spotrebiteľ by pri dodávateľom uplatňovaných nárokov z neprijateľných zmluvných podmienok mal len minimálnu šancu splatiť pôžičku tak, aby to nebolo v rozpore so spotrebiteľským právom.

37. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

39. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.